

„Spousta učitelů teď vidí, jak jsou vztahy důležité, učí se to za pochodu. To, co možná někdy nebylo zřejmé ve třídě, kde žáci byli přítomní, byť možná jen tělem, nikoli duchem, je jasnější ve chvíli, kdy si žák vypne kameru. Učitele před obrazovkami znejistuje, když mluví do „prázdna“ a žáci nereagují, což může mít daleko silnější efekt než nějaké školení o nutné aktivizaci. Je to terapie šokem,“ říká v rozhovoru pro Eduzín.cz školní psycholožka Kateřina Lerchová.

Krátce

- Maturanti se do školy nevrátí, na dálku se začnou učit i žáci 1. a 2. tříd základní školy.** Na začátku týdne [ministr školství Robert Plaga](#) vyjednával s Asociací krajů o opožděných testech a o tom, kdy přesně se tento týden maturanti vrátí do škol (novinky.cz). „Vždy se školám snažíme dát šanci na přípravu. Není to jen pro školy, ale i pro rodiče. Tato situace není výjimkou,“ [vysvětloval odklad i tím, že vláda o školách definitivně rozhodne až v pátek](#) (CNN Prima News). [Ne na všech školách s tím ale počítali](#) (novinky.cz). O částečném otevření škol [v Českém rozhlasu](#) v úterý diskutovali poslanci Petr Gazdík (STAN) a Karel Rais (ANO). Ve středu po ranním jednání vlády premiér Andrej Babiš ale definitivně prohlásil, že se školy k prezenční výuce nevrátí. Zmatky a sliby kolem otevření kritizovali ředitelé škol podle [CNN Prima News](#) jako „bordel vlády“. „Požádáme je opět o prodloužení nouzového stavu. Musíme radikálně omezit mobilitu obyvatelstva,“ [řekl Andrej Babiš](#) o den později a potvrdil, že vláda s uzavřením celého prvního stupně, mateřských škol, dětských skupin a speciálních škol počítá (irozhlaz.cz). „Shodně s tím, co je patrné z britských ostrovů, se nová mutace velice rychle šíří i mezi dětmi, včetně malých dětí,“ zdůvodnil rozhodnutí vlády po pátečním jednání [ministr zdravotnictví Jan Blatný](#), otevřené mají zůstat jen školy pro děti členů záchranných složek (lidovky.cz).
- Student zažaloval pražské Gymnázium Na Zatlane, soud zakázal pokračovat v distanční výuce.** „Aktuální nouzový stav není podle názoru soudu novým nouzovým stavem, ale faktickým pokračováním předchozího, které vláda vyhlásila proti vůli sněmovny,“ [napsal v úterý irozhlaz.cz](#). Předseda soudního senátu [Milan Tauber posoudil](#) v rozhovoru pro Radiožurnál uzavření škol za nouzového stavu neposvěceného sněmovnou jako protiústavní (Radiožurnál). Gymnázium podalo proti rozsudku, podle kterého by mělo obnovit prezenční výuku, [kasační stížnost](#) (ČT24). „Všichni teď hledají cesty, jak rozsudek obejít,“ řekl v rozhovoru pro [CNN Prima News otec studenta](#), který školu zažaloval. Nejvyšší správní soud odložil platnost rozsudku na základě principu předběžné opatrnosti, [Gymnázium Na Zatlane prezenční výuku obnovit nemuselo](#) (lidovky.cz).
- Zaměstnanci škol se mohou registrovat k očkování, a to od soboty 27. února.** Ministr Blatný na začátku týdne zopakoval, že pro ně počítá se [zásobami vakcíny Astra Zeneca](#) (novinky.cz). Školy dostaly manuál k očkování. „V první etapě očkování zaměstnanců škol mají mít podle ministerstva nárok na vakcínu lidé od 55 let, pracovníci zajišťující provoz školek, speciálních škol, výchovných ústavů, prvních a druhých tříd základních škol,“ [napsal ve středu ráno irozhlaz.cz](#). Že jde o jejich zaměstnance, mají ředitelé škol ověřovat speciálním kódem. Aby zájem o dobrovolné očkování podpořilo, přišlo ministerstvo školství s kampaní: [A proto si vyhrnu rukáv](#) (seznamzpravy.cz). Naočkováných je zatím zhruba 40 % seniorů nad 80 let, s pedagogy se budou registrovat také lidé nad 70 let, [píše seznamzpravy.cz](#). Ne všichni považují prioritizaci pedagogů za správný krok, epidemiolog Jiří Beran vyzval k tomu, aby se vláda omluvila učitelům a jankou, [které pro ně byly určeny, přesměřovala k lidem starším 60 let](#) (CNN Prima News).
- Škrty jsou nekonceptní, školy budou muset přepisovat své vzdělávací plány nadvakrát.** Markéta Rizikyová se v Lidových novinách vrací k „malé“ revizi informatiky a ke škrtům v ostatních vzdělávacích oblastech. „Revize osnov mi přijde skutečně nedomyšlená a nekonceptní, jako by byla šita horkou jehlou, hlavně aby se nakonec správně sečetly hodinové dotace,“ [cituje v textu předsedu České fyzikální společnosti Jana Mlynáře](#). Ve čtvrtek 25. února proběhla na téma revize RVP diskuse na Kulatém stole SKAV a EDUin. [Záznam i shrnutí debaty jsou již k dispozici](#) (eduin.cz).
- Udělán praktické zkoušky? A když je udělám, s čím pak půjdu do provozu?** Někteří z kluků z Integrované střední školy ve Vysokém nad Jizerou se udrželi v práci v autoservisech. „Učňům s tátou v domácí dílně. Ti ostatní se snaží zaplnit plnou pracovní dobu, jak to jde, praxe v oboru jim ale chybí. „Učňům posílám aspoň podklady, nažene tak trochu čas, až se sem vrátí. Dělal jsem to i při první vlně a mělo to efekt. Kluci měli v sešitech zapsáno a v dílně mohli rovnou pracovat,“ [cituje Jitka Polanská mistra Lukáše Beldu v reportáži na Eduzín.cz](#).

V souvislostech

UČEBNÍ OBOR JAKO POSLEDNÍ VOLBA. STUDIE THINK-TANKU IDEA POPSALA SOCIÁLNÍ STATUS UČŇOVSKÝCH OBORŮ U NÁS I JINDE V EVROPĚ

V patnácti letech se v Česku většina populačního ročníku rozhoduje pro střední školu. Je to také věk, ve kterém testuje matematickou, čtenářskou nebo přírodovědnou gramotnost mezinárodní šetření PISA. Václav Korbel a Daniel Münich porovnali ve studii vývoj společenského statusu českého učňovského vzdělávání mezi lety 2003 a 2018, kdy se sbírala data pro poslední šetření PISA. Tato data propojili a podívali se blíže na to, co říkají o zhruba 30 % populačního ročníku voličů učebních oborů.

„Do učňovského vzdělávání směřovali často žáci s nedostatečnou úrovní gramotností, v letech 2003 až 2018 jich bylo v průměru přes 40 %, a zároveň si tento typ vzdělávání nevybírali žáci, kteří měli vysoké gramotnosti a měli by šanci se dostat například na gymnázium,“ konstatují autoři studie. Na maturitních oborech středních odborných škol bylo takových žáků (pod úrovní 2 gramotnosti podle PISA) v průměru 6 %, na gymnáziích pouze 0,3 %. Žáci, kteří v PISA dosáhli lepších výsledků, na učilištích prakticky chybí.

Sociální status učňovských oborů, kteří autoři studie definují jako relativní rozdíl v gramotnostech žáků prvního ročníku různých typů středních škol, je v České republice nízký i ve srovnání dalšími 14 evropskými zeměmi. Vedle Slovenska zaznamenávají obdobně výrazné rozdíly mezi gramotností učňů a žáků dalších typů středních škol také v Belgii nebo Nizozemí, kde podobně jako v Česku výuční list neopravňuje ke studiu na vysoké škole. Podobně jako v Česku jsou tu velkým tématem předčasné odchody ze školy, české výzkumy ostatně naznačují, že učni bývají ve srovnání s žáky odborného vzdělávání podstatně méně spokojeni s oborem a také často pociťují špatné klima školy.

Celou studii věnovanou učňovskému školství najdete [zde](#) pod titulem Společenský status učňovského vzdělávání v České republice: Vývoj posledních 15 let a srovnání se zahraničím.

Současná opatření návrat dětí do škol letos zřejmě nemožní. Podle modelu šíření Covid-19 je při otevření škol prioritou ochránit učitele

Pro dopady otevření škol na epidemiologickou situaci je k dispozici překvapivě málo empirické evidence, konstatuje [výzkumná zpráva k modelu šíření Covidu-19 na základních školách](#), kterou vydalo Centrum pro modelování biologických a společenských procesů (BISOP). Výzkumníci proto navrhli dotazníkové šetření, na jehož základě na vybrané škole vytvořili model kontaktů mezi učiteli i žáky a simulovali v něm riziko nákazy při různé síle epidemie. Podle jejich modelu by otevření celého prvního stupně s sebou přineslo o něco menší riziko nákazy než návrat žáků 2. stupně do škol. Děti jsou podle modelu nejvíce ohroženy nákazou ve třídě, a tak považují za „klíčová především režimová opatření ve třídě a o přestávce“.

Více než děti jsou podle modelu ovšem ohrožení učitelé. I když je jich ve škole řádově méně než žáků, model jim připisuje 17 % nakažených. „Celá síť (učitelských kontaktů) je poměrně centralizovaná. Jinými slovy se v ní vyskytuje několik učitelů, kteří mají výsadní postavení a vazby s většinou ostatních. Kolem nich se pak koncentruje zásadní množství kontaktů. Celá síť je propojená v jeden celek. To znamená, že v případě nákazy jednoho z učitelů se může nákaza velice rychle rozšířit mezi všechny ostatní učitele,“ zdůvodňuje rychlé šíření viru ve sborovnách výzkumná zpráva. Ochranu učitelů proto považuje při otevření škol za prioritu.

To ale zřejmě nebude ještě nějakou dobu potřeba. Epidemiologická opatření schválená vládou v pátek 26. února totiž podle odborníků z BISOP nesníží počet kontaktů mezi lidmi natolik, aby to epidemií zbrzdilo. „Jedinou možností, jak snížit počet detekovaných případů k 1 tisíci denně v horizontu dubna, což umožní otevření škol a služeb a významně sníží zatížení nemocnic, je omezení rizika kontaktů ve výrobě, stejně jako to udělaly ostatní země, které dostaly mutaci B.1.1.7 pod kontrolu, jako například Portugalsko a Velká Británie,“ [uvádí BISOP v komentáři k omezením](#), která vláda odsouhlasila v pátek 26. února.

Akce tohoto a příštího týdne (výběr z EDUKalendáře)

- Jak hodnotíte beduin?** Chceme newsletter stále zlepšovat a měnit. Hlavně proto, aby vám nabídl lepší obsah, a také chceme poznat naše čtenáře a získat od nich zpětnou vazbu. [Vyplňte nám krátký dotazník, děkujeme!](#)

PODPOŘTE beduin:

Týden co týden připravujeme beduin, píšeme a mluvíme o vzdělávání s cílem proměnit ho k lepšímu. Abychom zajistili bezplatnou dostupnost pro naše čtenáře a zároveň udrželi současnou kvalitu, potřebujeme Vaši pomoc. Dar ve výši 200 pokryje přípravu beduinu pro Vás a jednoho dalšího odběratele na celý rok.

DAROVAT